

ASOCIAȚIA UNITER – UNIUNEA TEATRALĂ DIN ROMÂNIA
RAPORT DE ACTIVITATE (2023)
PREZENTARE GENERALĂ

UNITER

- instituție a secolului XXI
- uniune de creație ancorată în realitățile Uniunii Europene
- un partener activ al societății civile românești

Uniunea Teatrală din România – UNITER – este o organizație profesională, apolitică, neguvernamentală și nonprofit, constituită prin asocierea liberă a creatorilor din domeniul teatrului. UNITER este un organism neguvernamental cu relații de parteneriat cu sistemul teatral instituționalizat, ce reprezintă oameni de teatru din țară și coagulează și dinamizează mișcarea de susținere a artei teatrale. UNITER este angajată în susținerea și dezvoltarea teatrului românesc, în valorificarea patrimoniului cultural național și universal, prin programele și proiectele pe care le derulează anual.

În 2023 UNITER a împlinit **33 de ani** de existență, 33 de ani de când este angajată în susținerea și dezvoltarea teatrului românesc, în valorificarea patrimoniului cultural național și universal, prin programele și proiectele pe care le derulează anual. Uniunea Teatrală din România a fost înființată în februarie 1990 și are o activitate neîntreruptă de 33 de ani (1990 – 2023). Ca o consecință a activității susținute, UNITER a obținut statutul de instituție de utilitate publică prin H.G.746 / 31 august 2000.

UNITER promovează interesele profesionale, materiale și morale ale membrilor săi.

Este membru activ în mai multe rețele naționale și internaționale: : ANUC – Alianța Națională a Uniunilor de Creatori din România, ITI – Institutul Internațional de Teatru, Pépinières Européennes de Création, IETM – Rețeaua Internațională pentru Artele Spectacolului Contemporan, Culture Action Europe. Este colectorul și gestionarul fondurilor de timbru teatral, în conformitate cu Legea nr. 35/1994.

Numărul membrilor cotizanți ai UNITER a fost la final de decembrie 2023 de 1905 creatori (actori, regizori, scenografi, critici de teatru, teatrologi, artiști de circ, coregrafi, secretari literari, redactori, mediatori culturali, jurnaliști culturali, manageri culturali, profesori etc).

DOMENII DE ACTIVITATE

- a. Activități de promovare a spectacolelor teatrale și a creațiilor de valoare ale dramaturgiei naționale
- b. Activități directe în domeniul spectacolelor
- c. Activități legate de perfecționarea profesională
- d. Activități de protecție a membrilor și a personalităților din lumea teatrală

STRUCTURĂ ȘI CONDUCERE

Activitatea Uniunii Teatrale din România este decisă de Adunarea Generală și este asumată de către SENATUL UNITER – Consiliul director, COMISIA DE ONOARE ȘI DISCIPLINĂ, COMISIA DE VALIDARE A DOSARELOR NOILOR MEMBRI, COMISIA SOCIALĂ, COMISIA DE CENZORI – alcătuite din personalități cu o activitate recunoscută în domeniul teatral.

Senatul-Consiliul director UNITER este alcătuit din 19 personalități ale vieții teatrale.

Coordonarea activităților UNITER este asigurată de conducerea executivă: un Președinte, ales de către Adunarea Generală și un vicepreședinte ales de către Președinte.

SUMARUL PROGRAMELOR, PROIECTELOR ȘI ACTIVITĂȚILOR UNITER

I. PROGRAMELE PERMANENTE UNITER

1. Comunicarea cu membrii UNITER
2. Gala Premiilor UNITER (1991-2023)
3. Gala Tânărului Actor HOP (1998-2023)
4. Festivalul Național de Teatru cu participare internațională (1990-2023)
5. Campania Națională „Artiștii pentru Artiști” (2023)
6. Revista culturală Teatrul azi (2015-2023)

II. PROGRAMELE SOCIO-CULTURALE UNITER

„Casa Artiștilor” (1997-2023), structurat pe următoarele componente:

1. *Programul de asistență socială și reactivare profesională*
2. *Campania Națională „Artiștii pentru artiști” (2002-2023)*

III. ORGANISME CULTURALE INTERNAȚIONALE DIN CARE FACE PARTE UNITER

Centrul Național Român al ITI – Institutul Internațional de Teatru (1990-2023)

Rețeaua culturală „Pepinierele Europene de Creție” (1994-2023)

IETM – Rețeaua Internațională pentru Artele de Spectacol Contemporane (1990-2023)

Culture Action Europe – Forumul European pentru Arte și Patrimoniu (1990- 2023)

OISTAT – Organizația Internațională a Scenografilor, Tehnicienilor și Arhitecților de Teatru (1990-2023)

IV. PROIECTE CULTURALE SUSȚINUTE DIN FONDUL DE TIMBRU TEATRAL

V. ALTE ACTIVITĂȚI SPRIJINITE DE UNITER

Organizarea de conferințe de presă sau alte evenimente ale instituțiilor teatrale din țară.

Prezentarea Proiectelor și Programelor UNITER 2023

PROGRAME PERMANENTE

1. COMUNICAREA CU MEMBRII UNITER

Numărul membrilor cotizanți ai UNITER a fost la finalul lunii **decembrie 2023 de 1.905 creatori** (actori, regizori, scenografi, critici de teatru, teatrologi, artiști de circ, coreografi, secretari literari, redactori, mediatori culturali, jurnaliști culturali, manageri culturali, profesori etc). Membrii UNITER și nevoile lor constituie pentru noi o preocupare permanentă. În acest sens, încă de la înființare am militat pentru drepturile creatorilor din domeniul teatrului, i-am susținut pe cei cu probleme de sănătate și de existență, i-am sprijinit pe cei aflați la început de carieră. Toate aceste acțiuni vin în întâmpinarea cursului firesc al misiunii UNITER, instituție care aparține creatorilor din domeniu teatrului, creatori pe care noi îi reprezentăm prin tot ceea ce facem. Și ne asumăm acest rol și pentru viitor.

Aceasta presupune o comunicare permanentă prin telefon, poștă sau e-mail, în condițiile în care este necesară realizarea unei actualizări a datelor de contact pentru a crea o bază de date viabilă, o situație centralizată a profesioniștilor din lumea teatrului.

Membrii UNITER plătesc o cotizație anuală de 240 de lei.

2. GALA PREMIILOR UNITER 2023, ediția a XXXI-a, 12 iunie 2023

Gala Premiilor UNITER este un amplu program de analiză anuală a fenomenului teatral din România și promovare a valorilor care îi marchează tendințele.

Gala Premiilor UNITER este un important moment de evaluare și valorizare a creației teatrale românești contemporane. Juriile de specialitate vizionează spectacolele propuse de instituțiile teatrale, analizează și evaluează tendințele în teatrul românesc, propun nominalizările și decid câștigătorii pentru cele 11 categorii de premii.

Senatul UNITER a desemnat juriul de nominalizări format din trei critici de teatru: Alina Epîngeac, Cristina Rusiecki și Octavian Szalad. Aceștia și-au desfășurat activitatea de vizionare spectacole în perioada 1 octombrie 2022 – 15 martie 2023. Juriul final al Galei care a decis prin vot secret câștigătorii ediției 2022 a fost format din: Monica Andronescu (critic de teatru), Catinca Drăgănescu (regizor), Marcel Iureș (actor), Lia Manțoc (scenografă), Ada Milea (actriță).

A XXXI-a ediție a Galei Premiilor UNITER a avut ca obiect premiera celor mai bune creații teatrale ale anului 2022 și a artiștilor profesioniști, în cadrul unui spectacol de înaltă ținută. Premiile teatrului românesc pentru anul 2022 s-au aflat sub sloganul **TIMIȘOARA 2023. CAPITALA EUROPEANĂ A CULTURII**. Gala a fost o reverență adusă diversității culturale europene. Regia spectacolului a fost semnată de **RĂZVAN MAZILU**, iar scenografia de **DRAGOȘ BUHAGIAR**. În perioada **7-10 iunie 2023**, trei dintre cele mai bine cotate spectacole de teatru ale anului 2022, nominalizate la

3. GALA TÂNĂRULUI ACTOR „HOP!” 2023, ediția a XXVI-a

Programul Gala Tânărului Actor este un eveniment cultural de tradiție al Uniunii Teatrale din România, derulat de 26 de ani. Program cultural de interes național, cu desfășurare anuală, scopul fiind promovarea și lansarea tinerilor absolvenți din învățământul superior artistic, de stat și particular.

Anul acesta a fost organizat în perioada 30 august-2 septembrie de Asociația UNITER, având ca parteneri în organizare Teatrul de „Păpuși” Prichindel Alba Iulia și Consiliul Județean Alba. Evenimentul a fost un proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii. Alți parteneri care ni s-au alăturat au fost: Primăria Sector 5 București prin Centrul Cultural și de Tineret „Ștefan Iordache”, Institutul Cultural Român, Teatrul Odeon București, Teatrul Național „I.L. Caragiale” din București și TIFF – Festivalul Internațional de Film Transilvania.

Tema ediției cu numărul **26** a Galei Tânărului Actor HOP a fost **PREZENȚA ACTORULUI**. S-a urmărit relația dintre actor și mijloacele tehnice căutând echilibrul dintre specificul teatrului și instrumentele digitale. Puternicul avânt al tehnologiei în mediul teatral a ajuns să potențeze arta actorului. **Directorii artistici al Galei HOP 2023 au fost regizorii ALEXANDRU DABIJA și LETA POPESCU.**

4.FESTIVALUL NAȚIONAL DE TEATRU, ediția a 33-a,20-30 octombrie 2023

Festivalul Național de Teatru reprezintă programul permanent al UNITER, asumat de conducerea instituției noastre încă de la înființare. Prin implicarea responsabilă a UNITER în organizarea acestui eveniment s-a reușit ca ultimele ediții să reprezinte cadrul valoros cultural susținut printr-un permanent dialog creativ la nivel național și internațional. Festivalul Național de Teatru este singurul festival care analizează, cercetează și pune în valoare dinamica, tendințele și direcțiile fenomenului teatral românesc, tot mai amplu și tot mai divers.

Misiunea Festivalului Național de Teatru este prezentarea, promovarea și punerea în circulația europeană a spectacolelor și creatorilor români.

Eveniment cultural de importanță națională și internațională, Festivalul Național de Teatru și-a asumat rolul de promotor al celor mai valoroase creații teatrale contemporane din București, din țară și din străinătate,

fiecare ediție contribuind în mod real la afirmarea creației teatrale românești, la susținerea unui dialog cultural european și internațional, la stimularea consumului cultural de calitate și, nu în ultimul rând, la stimularea creativității contemporane. Este considerat un eveniment de interes național, un program prioritar complex și necesar la nivelul dialogului creativ european, care celebrează performanța și reunește publicul iubitor de teatru în jurul Valorii.

Ediția cu numărul 33 a fost curatoriată de Mihaela Michailov împreună cu Oana Cristea Grigorescu și Călin Ciobotari. Spectacolele, evenimentele și manifestările incluse în programul Festivalului au fost subsumate temei FNT 2023 – „FNT, laboratoarele sensibilului”.

Mai mult decât o selecție, FNT 2023 a fost ansamblul unor decupaje menite a furniza diverse unghiuri de abordare artistică a ceea ce încă înțelegem, cu anumită precauție, prin termenul «realitate».

Au fost unsprezece zile de FNT cu o structură complexă: Spectacole din România; Spectacole din străinătate, Spectacole-lectură pe texte ale unor dramaturgi din Europa (inclusiv România); Spectacole și ateliere în școli și licee; Capsule-laborator în facultățile de teatru din România; Dezbaterile FNT; Maratonul cărții de teatru; Laboratoare deschise; Expoziții sau Focus CNDB (Centrul Național al Dansului București). Au fost și conferințe, ateliere de creație, prezentări de instituții și de proiecte culturale, întâlniri cu artiști invitați, evenimente online, spectacole radiofonice, dar și alte evenimente, toate armonizându-se cu tema Festivalului. Toate au arătat că Festivalul Național de Teatru analizează, cercetează, pune în valoare dinamica, tendințele și direcțiile fenomenului teatral românesc actual.

Cei trei curatori ai ediției 2023 au vizionat peste 150 de producții teatrale, care au avut premieră în stagiunea 2022-2023, selectând 30 de spectacole din România (unul fiind invitat – „FITS la FNT” – un focus asupra Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, ajuns anul acesta la ediția cu numărul 30). Programul a fost completat, la capitolul spectacole, cu trei montări din străinătate și cu o premieră absolută – „Gertrude” de Radu F. Alexandru, în regia lui Silviu Purcărete – la Teatrul Național București, care a avut loc sub umbrela FNT33.

S-au jucat pentru public mai mult de 50 de reprezentații. Unele spectacole au avut câte o reprezentație, iar altele câte două și chiar trei – cum a fost cazul producției Teatrului de Stat din Constanța „Seaside Stories”, regia Radu Afrim. Spectacolele jucate au relevat estetici diferite caracteristice creatorilor care le-au semnat.

5. CAMPANIA NAȚIONALĂ „ARTIȘTII PENTRU ARTIȘTI”, 15 martie – 15 aprilie 2023

În teatrul românesc simbolul lunii martie e altul. E luna când facem totul pentru artiștii noștri. E luna când, atent la nevoile artiștilor săi, UNITER reia demersul caritabil validat și realizat împreună cu instituțiile de cultură din România: **Campania Națională „Artiștii pentru artiști”**.

Toate acțiunile Campaniei au loc în preajma zilei de 27 martie – Ziua Mondială a Teatrului –, ocazie cu care instituțiile teatrale care programează spectacole sub motto-ul „Artiștii pentru Artiști” parcurg Mesajul pentru Ziua Mondială a Teatrului.

Stimulator al solidarității de breaslă, resort financiar pentru artiștii cu probleme de existență, campania a reunit, și în anul 2023, sub motto-ul deja foarte cunoscut, „*artiștii pentru artiști*”, cincizeci (50) de instituții din București și din țară care au jucat spectacole în beneficiul acestui demers

6. REVISTA TEATRUL AZI

Revista „Teatrul azi” este publicația de analiză a fenomenului teatral românesc, apărută pe piața de specialitate ca revistă a UNITER, în colaborare cu Fundația Culturală „Camil Petrescu”. Este finanțată cu sprijinul Ministerului Culturii și tipărită de Vizual Graph.

Revista se impune a fi un periodic de specialitate ce reflectă la zi, cvasi-exhaustiv, fenomenul teatral românesc.

Editarea volumelor și revistelor dedicate *artei, teoriei și cercetării teatrale* este considerată o **activitate de nișă**, prin urmare nu intră în atenția marilor competitori pe piața editorială.

Scopul declarat al reviste de cultură pe care o edităm este: surprinderea informației la zi, reflectarea specializată a acesteia și analiza profesionistă a tot ceea ce înseamnă mișcare teatrală în România.

Concepută pe module, revista rezervă, aproape număr de număr, unul dintre acestea propunerilor teoretice, portretelor de personalități ale teatrului universal, curentelor care au marcat evoluția acestei arte. Bineînțeles, de fiecare dată se încearcă conectarea la actualitate, urmărirea filierelor de influență ș.a.m.d.

II PROGRAMELE ȘI PROIECTELE SOCIAL-CULTURALE UNITER

PROGRAMUL „CASA ARTIȘTILOR”

Scopul autorilor și partenerilor în program este crearea cadrului organizatoric pentru asigurarea unui ajutor și a unui suport moral care să asigure o nouă perspectivă vieții și carierei artistice a beneficiarilor noștri.

Acest program care a început în mai 1997 a fost finanțat de Comunitatea Europeană prin programul PHARE SESAM și realizat de UNITER în parteneriat cu Alianța Națională a Uniunilor de Creatori ANUC și Consiliul General al Municipiului București. Este unic în țară prin grupul de persoane cărui i se adresează, artiști ajunși în situații dificile impuse de vârsta înaintată sau de deteriorarea sănătății.

Programul este finanțat în proporție de 80% de UNITER și celelalte uniuni de creatori membre ANUC, cu excepția Uniunii Scriitorilor.

Programul este structurat pe următoarele componente:

- Programul de suport social și asistență pentru artiști pensionari
- Campania Națională „Artiștii pentru artiști”

Programul Casa Artiștilor a avut în anul 2023 un total de 28 de beneficiari din care 21 beneficiari de pachete lunare și un număr de 4 beneficiari pentru serviciul menaj.

IV. PROIECTE CULTURALE SUSTINUTE DIN FONDUL DE TIMBRU TEATRAL

✓ UNITER susține financiar din fondurile speciale ale timbrului teatral conform Legii 35/1994 privind timbrul teatral. În anul 2023 am reluat finanțările din Timbrul Teatral și am reînceput să susținem financiar din fondurile încasate de timbru teatral, conform Legii 35/1994, activități culturale importante pentru teatrul românesc: inițiative independente, proiecte culturale de interes național și internațional, participarea la concursuri de interpretare și creație în țară și străinătate, promovarea unor acțiuni cu participare românească de peste hotare, proiecte de susținere și protejarea artei teatrale, proiecte ale tinerilor creatori, susținerea apariției de publicații în domeniul teatrului, proiecte de perpetuare a memoriei personalităților culturii românești și ale minorităților naționale, susținerea financiară a spectacolelor, susținerea financiară a premiilor acordate creatorilor și interpreților. Toate activitățile finanțate din aceste fonduri cu destinație specială sunt aprobate de membrii senatului UNITER

V. ALTE ACTIVITĂȚI SPRIJINITE DE UNITER

ORGANIZAREA DE CONFERINȚE DE PRESĂ SAU ALTE EVENIMENTE ALE INSTITUȚIILOR TEATRALE DIN ȚARĂ

La solicitare, UNITER preia și asigură promovarea evenimentelor teatrale / festivaluri prin organizarea conferințelor de presă și asigurarea promovării acestora la nivel național. Dincolo de contribuția financiară propriu-zisă, asigurată prin fondurile din timbru teatral, UNITER funcționează și ca antenă / bază de date pentru diseminarea de informații, promovarea evenimentelor teatrale naționale și internaționale.

Vicepreședinte executiv,
Aurelia Corbeanu

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Aurelia Corbeanu', positioned below the printed name.